

بررسی ابهامات و نکات غیر شفاف در بودجه دولت

دست و پای نامرئی بودجه

کروه اقتصاد؛ چندی است درباره نبود شفافیت بودجه ابهاماتی در سطوح مختلف جامعه مطرح می‌شود. حسام‌الدین آشنا، رئیس مرکز بررسی‌های استراتژیک، در مراسم ۱۶ آذر در دانشکده فنی دانشگاه تهران از وجود روابطی در تعریف تبصره‌ها...

صفحه ۵

چهارشنبه ۱۹ دی ۱۳۹۷ • ۲ جمادی الاول ۱۴۴۰ • ۹ ژانویه ۲۰۱۹

اسحاق جهانگیری:

قول می‌دهم با تمام وجود بمانم

کروه سیاست؛ معاون اول رئیس‌جمهور روز گذشته در سومین دوره اهدای نشان کارآفرینی امین‌الضرب با بیان اینکه شرایط کشور سخت و دشوار است، گفت: «ولسی این دوره طولانی نخواهد بود؛ چون بی‌منطق و بی‌پشتوانه است؛ بنابراین باید برای عبور...

صفحه ۲

سال شانزدهم • شماره ۳۳۲۸ • ۱۶ صفحه • ۲۰۰۰ تومان

تیترا

بررسی تبعات دستور توقف اعلام آمارهای اقتصادی از سوی بانک مرکزی

تکرار یک اشتباه

صفحه ۴

جلسه هم‌اندیشی حاجی‌با شهرداران برگزار شد

دیدار در غیاب قالیبیاف

احمدی‌نژاد و کرباسچی

صفحه ۱۳

تمامیت خواهی

با چاشنی بدعهدی

بررسی ادعای اخیر واعظی در گفت‌وگو با ابطی کرامی‌مقدم و حکیمی‌پور

صفحه ۲

پیگیری ادعای اسماعیل بخشی درباره شکنجه

از دستور رئیس‌جمهور

و تکذیب وزیر اطلاعات

تا پیگیری نمایندگان

صفحه ۲

حرم بانو کجا و عمارت سلطان کجا؟

گفت‌وگوی رضا در ستکار با عزیزالله حمیدنژاد

صفحه ۱۰

شناکردن

برخلاف جهت

گفت‌وگو با محمود حدادی

صفحه ۸

حرف اول

سناریوهای ترور و ژنوساید در خاورمیانه

بازنید مردوخ

سناریوی اول: ترور جمال خاشقچی، روزنامه‌نگار سعودی روزنامه «شرق» دوشنبه ۱۰ دی ۱۳۹۷ به نقل از روزنامه «دیلی صباح»، با عنوان «قتل با طعم قهوه»، ماجرا را تعریف کرده که می‌توان آن را به‌صورت سناریویی خلاصه کرد:

- رهبر ارکستر، MBS/ مدیر صحنه، ماهرالمطرب (کارشناس پزشکی قانونی عربستان سعودی)؛/ دستیار، صلاح الطیبقی (عضو گارد سلطنتی سعودی و تأثر الحربی.

- ترکیه، استانبول: ساعتی قبل از رسیدن خاشقچی به کنسولگری عربستان در استانبول، دو راه را برای طعمه طراحی می‌کنند؛ یا او را به ریاض بفرستند یا در صورت مخالفت، او را بکشد. المطرب می‌گوید «می‌دانم چگونه او را مثله کنم» و به دستور او خاشقچی پیش از مثله‌شدن مورد یورش پنج نفر از اعضای طرح ترور قرار می‌گیرد، سر قربانی را داخل کیسه‌ای پلاستیکی می‌کنند که در این حالت فقط پنج دقیقه مقاومت می‌کند و به قتل می‌رسد. المطرب، این متخصص پزشکی قانونی در حال گوش‌دادن به موسیقی و نوشیدن قهوه، اجزای بدن خاشقچی را قطعه‌قطعه می‌کند.

سناریوی دوم: برنامه‌ریزی برای ژنوساید مردم کرد در سوریه (روژ آوا) روزنامه «شرق» دوشنبه ۱۰ دی ۱۳۹۷، گزارش می‌دهد که عنوان...

ادامه در صفحه ۱۵

گفت‌وگوی اختصاصی «شرق» با داوود فیرحی

آخرین پروژه آیت‌الله

محمد هاشمی:

گزارش مرگ هاشمی دست روحانی است

صفحه ۳

یادداشت

مردی که تبریز را صنعتی کرد

توکلی در دوران فعالیت کاری خود که از دهه ۳۰ خورشیدی آغاز شد، مبتکر ایده‌های صنعتی ناب بود و نقش مؤثری در تأسیس و مدیریت اولیه کارخانه‌های ماشین‌سازی، تراکتورسازی، کارخانه نئوپان، آلومینیوم‌سازی اراک، بلبرینگ‌سازی تبریز، کمپرسورسازی تبریز و... داشت. دوستی قدیمی او با علی‌عالیخانی (وزیر اقتصاد دهه ۱۳۴۰) سرچشمه بسیاری از فعالیت‌های صنعتی توکلی پس از بازگشت به ایران در ۱۳۳۷ بود. بر اساس خاطرات توکلی سابقه دوستی‌اش با عالیخانی، زمینه دعوت به همکاری‌های اقتصادی را فراهم کرد:

«من به‌عنوان مدیرعامل ماشین‌سازی تبریز و معاون سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران، مسئول پیاده‌سازی صنایع در شهر صنعتی تبریز شدم و هفت سال و اندکی مدیریت این مؤسسه مهم صنعتی کشور را بر عهده داشتم و بعد از آن به‌عنوان رئیس هیئت‌مدیره صنایع عظیم مس سرچشمه مأموریت یافتم.

در همین دوره بود که بزرگ‌ترین ناحیه صنعتی کشور در «تبریز» به مدد ملی‌گراهای جنبش ملی‌شدن صنعت نفت (عالیخانی و توکلی) تأسیس شد که شامل چندین کارخانه بزرگ و کوچک می‌شد. توکلی توانسته بود افرادی مانند عالیخانی و محمد یگانه (وزیر وقت بانک مرکزی) و حتی شاه را قانع کند که کارخانه‌های صنعتی کشور باید در تبریز احداث شوند؛ زیرا «می‌بایست به دنبال سیستمی می‌رفتیم که با استعداد مناطق سازگار باشد. اساسا طرز فکر آن زمان این‌طور بود که توسعه کشور باید بر اساس استعدادها و مزیت‌های مناطق باشد.

ادامه در صفحه ۶

یادداشت

مقابله سیاسی با شفافیت بودجه

می‌تواند مقدمه اصلاحات اساسی باشد. بنابراین این حد از اقدام در جهت اصلاح و شفاف‌سازی اقتصادی برای برخی گروه‌ها و جریان‌های سیاسی قابل هضم و پذیرش نیست این گروه یا ناگاه هستند که بعید به نظر می‌رسد، یا خود را به ناگاه می‌زنند، یا مردم را ناگاه فرض می‌کنند یا در نهایت سعی در فضا سازی و بهره‌برداری سیاسی دارند. نمونه این اقدام انتشار اخباری مانند «بودجه‌هایی که مردم نشنیدند/ آیا می‌دانید یک پالایشگاه دولت به اندازه یارانه یک سال ۷۵ میلیون ایرانی بودجه می‌گیرد؟». است که به‌تازگی در یکی از خبرگزاری‌ها منتشر شده است. جدای از مبنای مقایسه بودجه یک پالایشگاه با یارانه نقدی سالانه که در نوع خود از یک خبرگزاری بعید به نظر می‌رسد، استفاده ابزاری از مردم و برجسته‌کردن تیرت‌هایی مانند «بودجه‌هایی که مردم نشنیده‌اند»، بهره‌برداری سیاسی از فضای روانی جامعه و انتظارات به‌حق مردم را برجسته می‌کند. ارقامی که در ردیف‌های بودجه شرکت‌های دولتی به‌ویژه شرکت‌های نفتی در لایحه بودجه ذکر شده، با هدف شفاف‌سازی مالی و حسابداری است؛ وگرنه بودجه شرکتی مانند پالایشگاه اراک، رقمی در حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان نیست. این رقم برای این پالایشگاه و دیگر پالایشگاه‌ها در واقع شامل خرید نفت و میعانات گازی به قیمت رایج صادراتی است. این شرکت‌ها بابت دریافت خوراک باید قیمت واقعی آن را بر مبنای قیمت روز نفت صادراتی در نظر بگیرند که رقمی در حدود بیش از ۹۰ درصد بودجه تعیین‌شده که عملاً پرداخت نمی‌شود و چنانکه گفته شد، جنبه محاسباتی دارد.

ادامه در صفحه ۴

علیرضا سلطانی کارشناس اقتصاد انرژی

سرمقاله

سخنی با ۲+۱

غلامرضا نظربلند . اقتصاددان

در پی خروج آمریکا از برجام، بقیه امضاکنندگان آن نه‌تنها در این ترک فعل با آن کشور همراهی نکردند، بلکه بر ضرورت حضور در برجام و حفظ آن هم تأکید کردند. در این میان، ماندگاری اروپا در برجام بعد از خروج برادر بزرگ‌تر، در عین حالی که وجهه مقبول و مثبتی از این حامیان برجام در اذهان ایرانی‌ها به جای گذاشت، از این جهت که متضمن چه امر مثبتی می‌تواند باشد، زیر سؤال قرار گرفت. این پرسش تا مدتی بدون جواب ماند تا اینکه در مرداد گذشته خانم موگرینی از تصمیم جامعه اروپایی مبنی بر ایجاد سازوکار موسوم به SPV خبر داد. مقامات اروپایی، به‌ویژه مسئول سیاست خارجی از زمان اعلام خبر مزبور تاکنون که بیش از پنج ماه از آن می‌گذرد، بارها از راه‌اندازی SPV سخن گفته‌اند و حتی تاریخ‌هایی مانند چهارم نوامبر ۲۰۱۸ را برای ۱۳ آبان گذشته (زمان سررسید ضرب‌الاجل شش‌ماهه و آغاز اجرایی‌شدن همه تحریم‌های آمریکا) و پایان سال میلادی ۲۰۱۸ را نیز به‌عنوان زمان راه‌اندازی اعلام کرده‌اند. در اینکه طراحی سازوکار مدنظر جامعه اروپایی، آن‌هم در قالب بین‌الدولی، نیاز به زمان دارد، جای بحث نیست؛ اما زمان‌بری هر پروژه‌ای حتی ابرپروژه‌ها، بالاخره حد بقیقی دارد که نباید مغفول بماند. واقعا جای سؤال است که چطور می‌شود بلندپایه‌ترین مقام سیاست خارجی جامعه اروپایی دو بار تاریخ تعیین کند، ولی هیچ‌یک به وقوع نپیوندد؟ ما ضمن درک شرایط اروپا، به‌ویژه در این چند ماه گذشته که ازقضا هر سه کشور امضاکننده برجام را به نحوی درگیر مشکلات داخلی خود کرده است، در اینکه اروپا با برخورداری از توان بسیار بالای علمی و فنی مشکلی از حیث راه‌اندازی بدون فوت‌وقت هر پروژه‌ای که در دست بگیرد، ندارد و SPV نیز به لحاظ تکنیکی کاملا شدنی و عملی است، شکی نداریم؛ بنابراین با این معلومات حداقل نمی‌توانیم به‌تعویق افتادن پی‌درپی راه‌اندازی «کانال ویژه مالی» را ناشی از مشکلات تکنیکی و اجرایی بدانیم. با توجه به مطالب پیش‌گفته و با عنایت به اینکه تا امروز، طولانی‌شدن راه‌اندازی SPV نه به پای بدعهدی اروپایی‌ها، بلکه نوعا به حساب دلائل تدارکاتی گذاشته می‌شده است، باید اظهار کرد از این به بعد، ادامه تعویق راه‌اندازی کانال مالی را نمی‌توان صرفا ناشی از دلائل تدارکاتی دانست، بلکه باید به موارد دیگری که احتمال دارد ناشی از تعلل عمدی و حساب‌شده اروپایی‌ها در انجام تعهدات برجامی خود یا به دلائل دیگر باشد نیز اندیشید. به گمان ما، برخی از این موارد و دلائل را می‌توان در فهرست زیر درج کرد: اروپا احتمال می‌دهد برجام در آینده دچار فروپاشی کامل شود یا بنا بر خواست ترامپ، مورد بازنگری قرار بگیرد. ازاین‌رو ضمن درپیش‌گرفتن رفتاری کج دارومریزانه، روی اسب بازنده شرط‌بندی نمی‌کند. اروپا از ابتدا با آمریکا تقسیم‌کار کرده و ابغای نقش پلیس خوب را خود متقبل شده و بازی در نقش پلیس بد را به آمریکا سپرده است. ازاین‌رو، خروج آمریکا از برجام و باقی‌ماندن اروپا در آن، دو روی یک سکه است. اروپا بر این باور است که باقی‌ماندنش در برجام، مانع شکل‌گیری اجماع بین‌المللی علیه ایران شده و نگذاشته است به این کشور بیش از حد فعلی آسیب برسد؛ بنابراین، انجام همین حد تعهد را کافی می‌داند و دیگر ضرورتی برای تقبل تعهدی بیش از این برای خود نمی‌بیند. کشورهای اروپایی امضاکننده برجام انگیزه خود را از راه‌اندازی کانال ویژه مالی از دست داده‌اند؛ چراکه سوتیسی، احتمالا با اشاره و چراغ سبز آمریکایی‌ها، درصد ایجاد نوع بشردوستانه آن، موسوم به H-SPV است که مشکلات احتمالی آن نیز ندارد. اروپا سیاست صبر و انتظار (wait and see) را اتخاذ کرده تا برای مثال ببیند...

ادامه در صفحه ۴

همراهان امروز روزنامه شرق

رجوع به صفحه آخر

رجوع به صفحه ۳

رجوع به صفحه ۵

سررسید
www.azadehco.com

درگذشت مهندس تقی توکلی

از پیشگامان صنعتی‌سازی ایران و پدر منابع تبریز را به پیشگاه ملت ایران و خانواده عزیز وی و مجموعه کارخانه توکلی تسلیت عرض می‌کنیم. امیدواریم که راه ایشان الگو و سربلوه مدیران کشور برای آبادی و عظمت ایران و ایجاد منابع قدرتمند باشد، آن گونه که آرزوی او بود.

جواد طباطبایی، احسان هوشمند

سالار سیف‌الدینی، بهزاد عطارزاده

خانواده محترم توکلی

مصیبت درگذشت مرحوم مهندس تقی توکلی را به شما تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزو می‌کنیم.

روزنامه شرق

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR